

מערך שיעור בנושא אי שוויון באגדות, שירים וסיפורי ילדים

רציונל:

עם היוולדנו אנו לומדים כי העולם מחולק לתפקידים שנועדו לבנות ותפקידים שנועדו לבנים. תפקידים אלו, אשר נקבעו על ידי חלוקת תפקידים מסורתית, משפיעים על הראייה החברתית האנושית בצורה שהם אינה מודעים לה. ראייה זו, גורמת לחברה בלתי שוויונית, שמונעת מהפרט להגשים את מטרותיו ושאיופתיו בשל ההגבלות שמוצבות בפניו עקב המין בו הוא נולד.

מטרתנו העיקרית במרכז למידה זה היא לחשוף את התלמידים והתלמידות לחלוקת תפקידים זו, להעלות את המודעות שלהם בכל הנוגע לבעיות אלו בחברה, שגורמות בין היתר להדרת נשים ובעיקר לחשוף אותם לשיח שוויוני למען הנחלת ערכים שוויוניים שאנו מקווים כי התלמידים והתלמידות יקחו איתם לעתיד. אנו מקווים, כי השגת מטרות אלו יעזרו לשינוי הגישה החברתית שנוטה להרכיב משקפיים מגדריים בהסתכלות על החברה.

לשם השגת מטרות אלו בחרנו להעביר את הנושא שהוצג לעיל, בשימוש של מרכז למידה כאמצעי הוראה ייחודי. מרכז הלמידה מאפשר גיוון של דרכי ההוראה ושונה מן הקנייה הפרונטלית. המרכז מאפשר למידה אישית, זוגית וקבוצתית בשילוב של מגוון פעילויות יצירתיות, חווייתיות ומותאמות לרמה האישית של כל תלמיד ותלמידה.

עד כה, התלמידים למדו על אי שוויון בהיסטוריה וקיבלו את הכלים להתבוננות בנושא של שיעור זה. השיעור יעסוק בדרך הצגת אגדות, סיפורים ושיירי הילדים את דמותם ותכונותיהם של הגברים, בהשמת דגש על ההבדל שנוצר בדרך הצגה זו כאשר מוצגות דמויות נשיות. המוקד יעסוק בעיקר בסטריאוטיפים הידועים בכל הנוגע להצגת גברים ונשים במטרה להעלות את מודעות התלמידים והתלמידות לפרטים בלתי שוויוניים שמשפיעים על התת מודע שלנו מגיל ינקות ובסופו של דבר על תפיסות החברה.

עזרי המוקד הינם מגוונים ומותאמים לכל תלמיד ותלמידה לרמתו/ה ולתחומי העניין שלו/ה למען יצירת עניין והנאה בלמידת הנושא. לשם הבקרה הכיתתית אשר מלווה את התלמידים והתלמידות לאורך כל העבודה במרכז, קיבלו/ה כל תלמיד/ה דמות אשר פעלה למען שוויון בין נשים לגברים, גם לשם זיהוי הפעילויות האישיות שלהם/ן אך בעיקר לשם הזדהות עם דמות כזו. המוקד מכיל בקורות פנימיות רבות אך בעיקר בקורות חיצוניות למען בדיקה ויצירת תהליך משמעותי של הסטודנטיות ביחד עם כל תלמיד ותלמידה.

מטרות ייעודיות:

- עידוד ראיה ביקורתית על מסרים בלתי שוויוניים המעוברים דרך אגדות, סיפורים ושירי ילדים.
- זיהוי תכנים בעלי אופן שאינו שוויוני באגדות, סיפורים ושירי ילדים.
- שיפור יכולת הסקת מסקנות מטקסטים שונים- סיפורים, שירים וסרטונים.
- תפיסת החשיבות של מודעות לנושא אי שוויון בין המינים.
- זיהוי השפעת תכנים שאינם שוויוניים על החברה.
- הבנת דרך העבודה עם אמצעי הוראה של מרכז למידה.
- עידוד מיומנויות של לומד עצמאי אצל כל תלמיד ותלמידה.

מקורות מידע:

- אברהמי עינת יהודית (1989). **היא והוא בכיתה**. תל אביב: הוצאת מודן.
- אלומה נרי (2008). **אבא הכי חזק**. בני ברק: הוצאת ספרית פועלים.
- הורן חנה (1984). **הלו הלו אבא**. תל אביב: הוצאת יסוד.
- הורן חנה (2000). **הלו הלו אמא**. תל אביב: הוצאת כנרת.
- ויברו אין (2007). **דין תהיה עדין**. תל אביב: הוצאת אגם.
- מן דבורה, לאור רינה (2001). **מגדר וחינוך**. ירושלים: הקתדרה לחינוך לערכים, לסובלנות ולשלום.
- עורך: מסינגר אביב (2008). **חלומות שמורים: הספר השלם לשירי ערש עבריים**. אור יהודה: הוצאת כנרת, זמורה-ביתן, דביר.
- קרינסקי אביבה (2003). **ספרות ומגדר בסביבה מתוקשבת**. תל אביב: הוצאת מכללת לוינסקי.
- אתר מגדר ואי שוויון בין המינים במערכת החינוך, בתוך: **אתר משרד החינוך**,
<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/UNITS/Shivion>
- אתר "יוטיוב", <http://www.youtube.com>

מהלך השיעור:

עזרים	זמן	פעילות	שלב
<p>- עזרי כיתה: לוח, ספוג, טוש מחיק. - הספר "אנו וגופנו". - צילום של עמוד הספר.</p>	<p>10-15 דקות</p>	<p>- נכתוב על הלוח כותרת: "כשהנסיכה פגשה את הנסיך". - נראה לתלמידים/ות את הספר "אנו וגופנו" אשר מלמד ילדים וילדות על גוף האדם ונשאל אותם/ן האם הם מכירים את הספר. - נחלק לתלמידים/ות צילום של אחד מעמודי הספר שמציג תמונה בה לבנים יש מוח ולבנות לא ונשאל אותם/ן מה לדעתם/ן לא תקין. - נראה לתלמידים/ות את כל המסרים שאינם שוויוניים המעוברים דרך הספר, כגון: לבנים אין לב ולבנות כן, לבנים יש שרירים ולבנות אין, לבנים יש מוח ולבנות אין ועוד. - נשאל את התלמידים/ות מה דעתם/ן על כך ומה ניתן לעשות על מנת לשנות זאת. - נסביר לתלמידים/ות שבשיעור זה נעסוק במסרים אי שוויוניים שמועברים באגדות, סיפורים ושירי ילדים.</p>	
	<p>2 דקות.</p>	<p>- בשיעור ארבע פעילויות הקשורות לאי שוויון באגדות, סיפורים ושירי ילדים. הפעילויות הן: 1. צפייה בסרטונים מהאגדות המציגים נשים וגברים באופן שאינם שוויוני ועשיית דף עבודה על סרטונים אלו- כל תלמיד/ה יעשה שני דפי עבודה על שני סרטונים שונים. 2. ניתוח ספרי ילדים. 3. ניתוח שירי ילדים. 4. דף עבודה על גרסאות שונות לסיפור כיפה אדומה.</p>	<p>גוף</p>

<p>- מחשב עם אינטרנט ורמקולים. - דף קישורים לסרטונים עבור כל תלמיד/ה.</p>	<p>31 דקות</p>	<p><u>פעילות 1 - צפייה בסיפורי אגדות ועשיית דף עבודה בנושא :</u> - התלמידים/ות יצפו בשני סרטונים אשר כל אחד מהם מציג קטע מאגדה מפורסמת של דיסני. - לאחר הצפייה, יעשו התלמידים/ות דף עבודה המבקר כל סרטון בו הם צפו.</p>
<p>ספרי ילדים/ות</p>	<p>30 דקות</p>	<p><u>פעילות 2 - ניתוח ספרי ילדים</u> - התלמידים/ות יקראו ספר ילדים בו יש מסרים שאינם שוויוניים. - התלמידים/ות יעשו דף עבודה על הספר ובו ינתחו אותו.</p>
<p>מחשב עם רמקולים.</p>	<p>30 דקות</p>	<p><u>פעילות 3 - ניתוח שירי ילדים</u> - התלמידים/ות יקראו וישמעו שיר ילדים בו יש מסרים שאינם שוויוניים. - התלמידים/ות יעשו דף עבודה על השיר ובו ינתחו אותו.</p>
<p>עזרי כיתה : לוח, ספוג, טוש מחיק.</p>	<p>25-30 דקות</p>	<p><u>פעילות 4 - כיפה אדומה</u> - נשאל את התלמידים/ות האם הם מכירים את הסיפור כיפה אדומה ונבקש מספר מתנדבים/ות שיספרו אותו. - נחלק לתלמידים/ות את הסיפור הקלאסי ונקרא אותו ביחד איתם. - נשאל את התלמידים/ות מה הם חושבים על דמותה של כיפה אדומה בגרסא זאת ונכתוב את תשובותיהם על הלוח. - נחלק לתלמידים/ות את הסיפור הפמיניסטי ונקרא אותו ביחד איתם. - נשאל את התלמידים/ות מה הם חושבים על דמותה של כיפה אדומה בגרסא זאת ונכתוב את תשובותיהם על הלוח. - נסביר לתלמידים/ות את המושג פמיניזם ונבקש מהתלמידים/ות לתת דוגמה למעשה/ סיפור/ אמרה פמיניסטית. - נבקש מהתלמידים/ות לעשות את דף העבודה שלהם שמשווה בין שתי הגרסאות.</p>
<p>עזרי כיתה : לוח, ספוג, טוש מחיק.</p>	<p>10 דקות.</p>	<p>- נשאל את התלמידים/ות מה הם הרגישו במהלך העבודה בשיעור ומה הם למדו? ולמה היום הם מודעים ומודעות שהם/ן לא היו מודעים ומודעות קודם לכן? - נסכם את רעיון האי שוויון באגדות, סיפורים ושירי ילדים/ות ואת מטרתו.</p>

